

การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชากรีฑาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ศิริรัตน์ ดวงพิมพ์^{1*} เอก เกิดเต็มภูมิ¹ ปรีชา พงษ์เพ็ง¹

¹คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการและความสนใจของนักเรียนในการเรียนรายวิชากรีฑาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกาย 2) วิเคราะห์และสังเคราะห์หลักการ แนวคิด และกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ 3) พัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชากรีฑาสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย และ 4) ประเมินคุณภาพของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนาดำเนินการเป็น 6 ขั้นตอน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 280 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการและความสนใจในการเรียนวิชากรีฑา ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC = 0.60–1.00) และมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีความต้องการและความสนใจในการเรียนรายวิชากรีฑาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, SD = 0.51) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความสำคัญของกรีฑา ($\bar{X} = 4.41$, SD = 0.48) ด้านความสนใจในกิจกรรม ($\bar{x} = 4.35$, SD = 0.52) และด้านความต้องการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหว ($\bar{X} = 4.29$, SD = 0.55) อยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) หลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชากรีฑาที่พัฒนาขึ้นมีโครงสร้างองค์ประกอบครบถ้วน 6 หมวด ได้แก่ หมวดที่1 บทนำของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา หลักการและความเป็นมา ปรัชญาของหลักสูตร ความสำคัญ จุดมุ่งหมาย หมวดที่2 โครงสร้างรายวิชา 6 โมดูล หมวดที่3 แผนการจัดการเรียนรู้ 18 สัปดาห์ หมวดที่4 สื่อการเรียนรู้สร้างสรรค์ หมวดที่5 การวัดและการประเมินผล หมวดที่6 เงื่อนไขการใช้หลักสูตร เป้าหมายสมรรถนะ โครงสร้างรายวิชา การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ทรัพยากรการเรียนรู้ การนำไปใช้หลักสูตร 3) ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, SD = 0.39) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร ($\bar{X} = 4.70$, SD = 0.35) ด้านความเหมาะสมของกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.65$, SD = 0.42) และด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.66$, SD = 0.40) อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: หลักสูตรฐานสมรรถนะ, กรีฑา, ความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกาย

Corresponding Author: นางสาวศิริรัตน์ ดวงพิมพ์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ประเทศไทย
Email: sirirat13064@gmail.com

DEVELOPMENT OF A COMPETENCY-BASED CURRICULUM IN ATHLETICS TO ENHANCE MOTOR LITERACY AMONG UPPER ELEMENTARY SCHOOL STUDENTS IN BANG PHLAT DISTRICT, BANGKOK.

Sirirat Duangphim^{1*}, Ake Girdtempoom¹, Preechan Pongpeng¹

¹ Faculty of Science and Technology in Sports, Bangkok Thonburi University

Abstract

This research aimed to 1) study the needs and interests of students in learning athletics to enhance motor literacy, 2) analyze and synthesize the principles, concepts, and processes of competency-based curriculum development, 3) develop a competency-based athletics curriculum for upper elementary school students, and 4) evaluate the quality of the developed curriculum. The research was conducted using a 6-step research and development methodology. The sample consisted of 280 upper elementary school students in Bang Phlat District, Bangkok, obtained through multi-stage random sampling. The research instrument was a questionnaire on the needs and interests in learning athletics, using a 5-level Likert scale, which underwent content validity testing (IOC = 0.60–1.00) and had high reliability. The research results showed that 1) students had a high overall need and interest in learning athletics ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 0.51$). When considering each aspect, it was found that... 1) The importance of athletics ($\bar{X} = 4.41$, $SD = 0.48$), interest in the activity ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.52$), and the need to develop movement skills ($\bar{X} = 4.29$, $SD = 0.55$) were all at a high level. 2) The developed competency-based curriculum for athletics has a complete structure with 6 categories: 1: Introduction principles and background, curriculum philosophy, importance, and objectives; 2: Course structure (6 modules); 3: Learning management plan (18 weeks); 4: Creative learning materials; 5: Measurement and evaluation; 6: Curriculum usage conditions, competency goals, course structure, learning management, measurement and evaluation, learning resources, and curriculum implementation. 3) The results of the curriculum quality evaluation by experts found that, overall, it was at the highest level of appropriateness ($\bar{X} = 4.67$, $SD = 0.39$). When considering each aspect, it was found that... The alignment of curriculum components ($\bar{X} = 4.70$, $SD = 0.35$), the appropriateness of learning activities ($\bar{X} = 4.65$, $SD = 0.42$), and the assessment and evaluation ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.40$) were all at the highest level.

Keywords: Competency-based curriculum, Athletics, Bodily-kinesthetic intelligence

Corresponding Author: Miss Sirirat Daungphim, Faculty of Science and Technology in Sports, Bangkok Thonburi University, Email: sirirat13064@gmail.com

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีลักษณะสำคัญคือความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจและสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงกลายเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศให้สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ได้เสนอว่า ระบบการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การทำงาน และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเน้นการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น มากกว่าการมุ่งเน้นเฉพาะการจดจำเนื้อหาความรู้ (OECD, 2018) สอดคล้องกับองค์การยูเนสโก (UNESCO, 2015) ที่ได้เสนอแนวคิดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ (Competency-Based Learning) ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีศักยภาพที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคต

ในบริบทของประเทศไทย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561) ได้กำหนดทิศทางการปฏิรูปการศึกษาที่สำคัญ โดยเสนอให้ปรับเปลี่ยนหลักสูตรการศึกษาจากรูปแบบที่เน้นเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง (Content-Based Curriculum) ไปสู่รูปแบบหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency-Based Curriculum) ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะในการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ จากรายงานของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562) ชี้ให้เห็นว่าระบบการศึกษาของประเทศไทยยังคงประสบปัญหาในการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะการขาดความเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาการเรียนรู้กับการนำไปใช้ในชีวิตจริง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะให้สามารถนำไปใช้ได้จริงในระดับสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะดังกล่าว ได้ถูกนำมาเป็นแนวทางสำคัญในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ระดับชั้นประถมศึกษา ๑-๓) พุทธศักราช 2568 และหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนปลาย (ชั้นประถมศึกษา ๔-๖) 2569 สู่รูปแบบหลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ เช่น ความสามารถในการสื่อสาร การคิดขั้นสูง การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2568-2569) อย่างไรก็ตาม แม้วานโยบายดังกล่าวจะมีความชัดเจนในระดับประเทศ แต่การนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในสถานศึกษายังคงประสบข้อจำกัดหลายประการ โดยเฉพาะในด้านความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถของครูผู้สอนในการออกแบบหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เชิงสมรรถนะ

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาพบว่า ครูผู้สอนจำนวนมากยังคงมีความเข้าใจในแนวคิดของหลักสูตรฐานสมรรถนะในระดับพื้นฐานเท่านั้น และยังขาดทักษะในการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะของผู้เรียน และการพัฒนาวิธีการประเมินผลที่สะท้อนความสามารถของผู้เรียนอย่างแท้จริง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) สถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างนโยบายระดับประเทศกับการปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษา ซึ่งหากไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ อาจส่งผลให้การปฏิรูปหลักสูตรฐานสมรรถนะไม่สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ในรายวิชาพลศึกษา ซึ่งเป็นรายวิชาที่มีลักษณะเฉพาะด้านการพัฒนาทักษะทางกายและการเคลื่อนไหว พบว่ายังมี ความจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวคิดฐานสมรรถนะอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในรายวิชากรีฑา ซึ่ง ถือเป็นกิจกรรมพื้นฐานของการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน (Fundamental Movement Skills) ได้แก่ การวิ่ง การกระโดด และการขว้าง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาทักษะทางกีฬาในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งยังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกาย (Physical Literacy) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ ได้รับการยอมรับในระดับสากลว่าเป็นพื้นฐานของการมีวิถีชีวิตที่กระฉับกระเฉงและมีสุขภาพที่ดี แนวคิดความ ฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกาย (Physical Literacy) ได้รับการพัฒนาโดย Whitehead (2010) ซึ่งเสนอว่า ความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวเป็นความสามารถของบุคคลในการเคลื่อนไหวอย่างมั่นใจ มีความเข้าใจ และมี แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกายอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต แนวคิดดังกล่าวครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ความสามารถด้านทักษะการเคลื่อนไหว ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว เจตคติที่ดีต่อการ ออกกำลังกาย และความมั่นใจในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ UNESCO (2015) ที่ได้เสนอว่า การส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร ในระยะยาว ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนอยู่ในช่วงวัยที่มีพัฒนาการด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว อย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานและการสร้างพื้นฐานของ ความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหว หากผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการ จะช่วย ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาฐานสมรรถนะกรีฑา เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยมุ่งเน้นการ ออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของประเทศ และสามารถนำไปใช้ได้จริงในบริบทของ สถานศึกษา ตลอดจนช่วยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของครูผู้สอนในการพัฒนาหลักสูตรฐาน สมรรถนะ ทั้งนี้ ผลจากการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะเป็แนวทางสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้รายวิชาพลศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกายของผู้เรียนได้อย่างเป็น รูปธรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและระบบการศึกษาของประเทศในระยะยาวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการนักเรียนที่จะเรียนวิชากรีฑา
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา กรีฑาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายในเขต บางพลัดดำเนินการตามกระบวนการสร้างหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชากรีฑา
3. เพื่อประเมินคุณภาพของ หลักสูตรฐานสมรรถนะ รายวิชากรีฑาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนระดับชั้น ประถมศึกษาตอนปลายในเขตบางพลัด

สมมติฐานของการวิจัย

หลักสูตรรายวิชาฐานสมรรถนะกรีทาเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพอยู่ในระดับดีขึ้นไป ตามการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาแบบผสมวิธีโดยใช้แนวคิดทฤษฎีการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะและการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะตามหลักการและข้อกำหนดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาเป็นฐานคิดในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาฐานสมรรถนะกรีทาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยมีระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายของโรงเรียน เขตการศึกษาบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 929 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 280 คน โดยการใช้สูตรคำนวณหาขนาดกลุ่ม

ตัวอย่างของยามานะ (Yamane, 1973, $n = \frac{N}{1 + Ne^2}$)

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบประเมินความต้องการของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายในเขตบางพลัดที่มีต่อการเรียนรายวิชากรีทาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางกาย ประกอบด้วย 1.1 การประเมินความชอบและความสนใจในการเรียนวิชากรีทา 1.2 ความต้องการพัฒนาทักษะด้านกรีทา 1.3 องค์ความรู้ที่นักเรียนต้องการที่จะเรียนในวิชากรีทา 1.4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชากรีทา 1.5 วิธีการสอนของครูในวิชากรีทา 1.6 ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่นักเรียนต้องการ 1.7 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความต้องการที่จะเรียนรายวิชาทักษะกรีทา 1.8 นักเรียนมีความต้องการและสนใจเรียนรู้เพิ่มเติมในวิชากรีทา

2. แบบฟอร์มบันทึกเอกสาร แบบฟอร์มการสังเคราะห์เอกสาร (Document Synthesis Form) ตารางเปรียบเทียบ (Comparison Table) เทปบันทึกเสียง เครื่องถ่ายวิดีโอ

3. แบบประเมินคุณภาพของหลักสูตรรายวิชากรีทาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 ท่าน ผ่านกระบวนการประเมินความเหมาะสมของข้อความถามและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ผลการตรวจสอบพบว่าข้อความถามทั้งหมด

มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และมีค่าเฉลี่ย IOC เท่ากับ 0.92 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในระดับสูงและมีความเหมาะสมสำหรับการนำไปใช้ในการประเมินความต้องการที่จะเรียนวิชากรีกาและประเมินคุณภาพของหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชากรีกาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตเชียงใหม่ โดยมีเลขที่อนุมัติ BTUIRB No: 2569/170 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2569 ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการศึกษาทุกคนได้ให้ความยินยอมด้วยความสมัครใจ หลังจากได้รับการชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ประโยชน์ และขั้นตอนการดำเนินการวิจัยอย่างครบถ้วนและชัดเจน อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างยังได้รับการคุ้มครองสิทธิตามหลักจริยธรรมทางการวิจัย โดยมีสิทธิในการปฏิเสธการเข้าร่วม หรือตัดสินใจยุติการมีส่วนร่วมในการศึกษานี้ได้ตลอดเวลา โดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิทธิที่พึงมีของกลุ่มตัวอย่างแต่อย่างใด นอกจากนี้ การดำเนินการวิจัยได้ปฏิบัติตามหลักจริยธรรมการวิจัยอย่างเคร่งครัด เพื่อรักษาความปลอดภัย ความเป็นส่วนตัว และความลับของข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างทุกคน ตลอดจนคำนึงถึงความเหมาะสมทางจริยธรรมในทุกกระบวนการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ดำเนินการระหว่าง 1. ช่วงเวลาที่ 1 (กันยายน 2568 - พฤศจิกายน 2568) ศึกษาความเป็นไปได้ของการดำเนินการวิจัย ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาฐานสมรรถนะ มาตรฐานการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ กระบวนการจัดกิจกรรม การจัดประเมินผลหลักสูตร พัฒนารอบแนวคิดในการวิจัย เขียนโครงร่างวิจัย สังเคราะห์ขั้นตอนในการดำเนินงานจัดทำ การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชา 2. ช่วงเวลาที่ 2 (พฤศจิกายน 2568 - ธันวาคม 2568) ศึกษาความต้องการในการเรียนวิชากรีกาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางกายของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย 3. ช่วงเวลาที่ 3 (มกราคม 2569 - กุมภาพันธ์ 2569) ดำเนินการร่างหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชากรีกา เพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกาย ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย 4. ช่วงเวลาที่ 4 (กุมภาพันธ์ 2569) ประชุมกลุ่มสัมมนาผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุงร่างหลักสูตร 5. ช่วงเวลาที่ 5 (มีนาคม 2569 - พฤษภาคม 2569) ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพร่างหลักสูตรและจัดทำรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาฐานสมรรถนะกรีกาเพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่อใช้ในการอธิบายระดับความคิดเห็นและลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความต้องการของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็น มาตรฐานค่า 5 ระดับ (Likert Scale) มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้ในการอธิบายระดับความต้องการของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้รายวิชากรีกา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การประเมินคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาฐานสมรรถนะกรีฑา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งใช้แบบประเมินที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับเช่นเดียวกัน โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้ในการประเมินระดับคุณภาพของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความเหมาะสมขององค์ประกอบหลักสูตร ความสอดคล้องของจุดประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ ความเป็นไปได้ในการนำหลักสูตรไปใช้ และความเป็นประโยชน์ของหลักสูตรต่อการพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลถูกนำมาแปลผลตามเกณฑ์การแปลความหมายของมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เพื่อใช้ในการสรุประดับความคิดเห็นของนักเรียน และระดับคุณภาพของหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิอย่างเป็นระบบ ซึ่งผลการวิเคราะห์ดังกล่าวถูกนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบายเชิงพรรณนา เพื่อให้สามารถแสดงผลการวิจัยได้อย่างชัดเจนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายในเขตบางพลัดที่มีต่อการเรียนรายวิชากรีฑาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางกาย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความต้องการของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายในเขตบางพลัดที่มีต่อการเรียนรายวิชากรีฑาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางกาย

1.1 ผลการประเมินความชอบและความสนใจในการเรียนวิชากรีฑา

รายการประเมิน	\bar{x}	SD	ระดับ
ชอบเรียนวิชากรีฑา	4.32	0.71	มากที่สุด
สนุกกับกิจกรรมการวิ่ง	4.28	0.74	มากที่สุด
สนใจเรียนรู้ทักษะกรีฑาเพิ่มเติม	4.15	0.80	มาก
ชอบการแข่งขันกรีฑา	4.07	0.83	มาก
อยากฝึกซ้อมกรีฑาเป็นประจำ	4.10	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย	4.18	0.77	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินความชอบและความสนใจในการเรียนวิชากรีฑาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความชอบและความสนใจในการเรียนวิชากรีฑาอยู่ในระดับ มาก (\bar{x} = 4.18, SD = 0.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักเรียนมีความชอบเรียนวิชากรีฑาอยู่ในระดับ มากที่สุด (\bar{x} = 4.32, SD = 0.71) รองลงมาคือ ความสนุกกับกิจกรรมการวิ่ง (\bar{x} = 4.28, SD = 0.74) ซึ่งอยู่ในระดับ มากที่สุด เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชากริษา

รายการประเมิน	\bar{x}	SD	ระดับ
เรียนผ่านเกม	4.45	0.64	มากที่สุด
เรียนผ่านการแข่งขัน	4.28	0.71	มากที่สุด
เรียนผ่านสถานการณ์จริง	4.12	0.78	มาก
เรียนผ่านวิดีโอหรือสื่อดิจิทัล	4.08	0.82	มาก
เรียนแบบกลุ่ม	4.15	0.77	มาก
เรียนแบบฝึกปฏิบัติจริง	4.33	0.69	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.23	0.74	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชากริษาที่นักเรียนต้องการของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความต้องการรูปแบบการจัดการเรียนรู้วิชากริษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$, SD = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายรายการพบว่า นักเรียนมีความต้องการ การเรียนรู้ผ่านเกมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.45$, SD = 0.64) รองลงมาคือ การเรียนรู้ผ่านการฝึกปฏิบัติจริง ($\bar{x} = 4.33$, SD = 0.69) และการเรียนรู้ผ่านการแข่งขัน ($\bar{x} = 4.28$, SD = 0.71) ซึ่งอยู่ในระดับ มากที่สุด

ตารางที่ 3 วิธีการสอนของครูในวิชากริษา

รายการประเมิน	\bar{x}	SD	ระดับ
ครูสาธิตทักษะให้ดู	4.41	0.66	มากที่สุด
ครูให้ฝึกปฏิบัติจริง	4.38	0.68	มากที่สุด
ครูใช้เกมในการสอน	4.33	0.70	มากที่สุด
ครูใช้สื่อเทคโนโลยี	4.05	0.83	มาก
ครูจัดการแข่งขัน	4.22	0.75	มากที่สุด
ครูให้ทำกิจกรรมกลุ่ม	4.10	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย	4.25	0.74	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการสอนของครูในรายวิชากริษา พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความต้องการวิธีการสอนของครูอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$, SD = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายรายการพบว่า นักเรียนมีความต้องการให้ ครูสาธิตทักษะกริษาให้ดู มากที่สุด ($\bar{x} = 4.41$, SD = 0.66) รองลงมาคือ ครูให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง ($\bar{x} = 4.38$, SD = 0.68) และ ครูใช้เกมในการสอน ($\bar{x} = 4.33$, SD = 0.70) ซึ่งอยู่ในระดับ มากที่สุด นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความต้องการให้ ครูจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬา ($\bar{x} = 4.22$, SD = 0.75) อยู่ในระดับ มากที่สุด

ตารางที่ 4 ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่นักเรียนต้องการ

รายการประเมิน	\bar{X}	SD	ระดับ
มีสุขภาพแข็งแรง	4.52	0.60	มากที่สุด
มีทักษะกรีฑาที่ดีขึ้น	4.40	0.68	มากที่สุด
มีความมั่นใจในตนเอง	4.28	0.72	มากที่สุด
สามารถแข่งขันกีฬาได้	4.10	0.81	มาก
รู้จักการออกกำลังกายที่ถูกต้อง	4.35	0.69	มากที่สุด
มีวินัยในการออกกำลังกาย	4.33	0.71	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.33	4.70	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่นักเรียนต้องการจากการเรียนรายวิชากรีฑาของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความต้องการผลลัพธ์การเรียนรู้จากการเรียนวิชากรีฑาอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$, SD = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายรายการพบว่า นักเรียนมีความต้องการการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, SD = 0.60) รองลงมาคือ การมีทักษะกรีฑาที่ดีขึ้น ($\bar{X} = 4.40$, SD = 0.68) และ การรู้จักการออกกำลังกายที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.35$, SD = 0.69) ซึ่งอยู่ในระดับ มากที่สุด นอกจากนี้ นักเรียนยังต้องการ การมีวินัยในการออกกำลังกาย ($\bar{X} = 4.33$, SD = 0.71) และ การมีความมั่นใจในตนเอง ($\bar{X} = 4.28$, SD = 0.72) อยู่ในระดับ มากที่สุด

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชากรีฑาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

พบว่าโครงสร้างของหลักสูตรประกอบด้วย **หมวดที่ 1** บทนำของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา หลักการและความสำคัญ ประชญาของหลักสูตร จุดมุ่งหมาย **หมวดที่ 2** โครงสร้างรายวิชา 6 โมดูล **หมวดที่ 3** แผนการจัดการเรียนรู้ 18 สัปดาห์ **หมวดที่ 4** สื่อการเรียนรู้สร้างสรรค์ **หมวดที่ 5** การวัดและการประเมินผล **หมวดที่ 6** เงื่อนไขการใช้หลักสูตร โมดูลที่ 1 พื้นฐานการเคลื่อนไหวและการตระหนักรู้ศักยภาพของร่างกาย (Movement Foundations and Self-Awareness) โมดูลที่ 2 รูปแบบการเคลื่อนไหวพื้นฐานของกรีฑา (Movement Patterns) โมดูลที่ 3 วิทยาศาสตร์การเคลื่อนไหวของมนุษย์ (Human Movement Science) โมดูลที่ 4 การพัฒนาทักษะกรีฑา (Athletics Skill Development) โมดูลที่ 5 การฝึกเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกายและทักษะกรีฑาของผู้เรียน (Athletics and Physical Training) โมดูลที่ 6 การจัดการแข่งขันกรีฑา (Organizing Athletics Competition)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชากรีฑาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 5 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรโดยรวม

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. แนวคิดและหลักการของหลักสูตร	4.65	0.45	เหมาะสมมากที่สุด

2. จุดมุ่งหมายและผลลัพธ์การเรียนรู้	4.52	0.50	เหมาะสมมาก
3. โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร	4.48	0.52	เหมาะสมมาก
4. รูปแบบการจัดการเรียนรู้	4.70	0.42	เหมาะสมมากที่สุด
5. กิจกรรมการเรียนรู้	4.56	0.49	เหมาะสมมาก
6. สื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้	4.41	0.55	เหมาะสมมาก
8. เงื่อนไขการใช้หลักสูตร	4.38	0.57	เหมาะสมมาก
รวมทั้งหลักสูตร	4.53	0.50	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินคุณภาพของหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาการีทาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก (\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ (\bar{X} = 4.70) อยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ แนวคิดและหลักการของหลักสูตร (\bar{X} = 4.65) อยู่ในระดับ มากที่สุด ขณะที่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เงื่อนไขการใช้หลักสูตร (\bar{X} = 4.38) อยู่ในระดับ มาก

อภิปรายผลการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับทิศทางการปฏิรูปหลักสูตรของประเทศไทยที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน (OECD, 2018) ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 พบว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายมีความต้องการเรียนรู้รายวิชาการีทาในลักษณะที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง มีความสนุกสนาน และมีความท้าทายที่เหมาะสมกับวัย โดยเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน ได้แก่ การวิ่ง การกระโดด และการขว้าง ผลดังกล่าวสะท้อนว่าผู้เรียนในช่วงวัยนี้มีแนวโน้มเรียนรู้ได้ดีที่สุดผ่านประสบการณ์ตรง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Active Learning และ Experiential Learning ที่เน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ และยังสอดคล้องกับแนวคิดความฉลาดรู้ทางกายที่มองว่าการมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ (Whitehead, 2019) นอกจากนี้ ความต้องการของผู้เรียนที่เน้นความสนุกและการมีส่วนร่วมยังสอดคล้องกับงานวิจัยด้านพลศึกษาสมัยใหม่ที่ชี้ให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมทางกายที่มีความหมายและสอดคล้องกับชีวิตจริงจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) ของผู้เรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางกายอย่างต่อเนื่อง (Deci & Ryan, 2000) ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงยืนยันว่าการออกแบบหลักสูตรกริทาสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายควรคำนึงถึงประสบการณ์ของผู้เรียน เป็นศูนย์กลางมากกว่าการกำหนดเนื้อหาหรือทักษะเชิงเทคนิคเพียงอย่างเดียว ในส่วนของวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร พบว่าหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาการีทาที่เหมาะสมควรมีโครงสร้างที่เป็นระบบและเชื่อมโยงองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการ ปรัชญาคำอธิบายรายวิชา จุดมุ่งหมาย สมรรถนะรายวิชา ตัวบ่งชี้สมรรถนะ ผลลัพธ์การเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และเงื่อนไขการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Mulder (2014) และ OECD (2018) ที่เน้นการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรที่จะต้องให้ความสำคัญกับการนำหลักการของหลักสูตรฐานสมรรถนะการกำหนดปรัชญา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการเชิงปฏิบัติการ กำหนดความรู้ ทักษะ การปฏิบัติจริงใน

ชีวิตประจำวัน และคุณลักษณะของผู้เรียนเข้าด้วยกันอย่างเป็นองค์รวม รวมถึงสอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่กำหนดให้หลักสูตรฐานสมรรถนะต้องมีความเชื่อมโยงระหว่างสมรรถนะกับการประเมินผลอย่างชัดเจนโครงสร้างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นยังสอดคล้องกับมาตรฐานพลศึกษาสากล เช่น SHAPE America (2013) และแนวทางของ UNESCO (2015) ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเคลื่อนไหวอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเข้าใจในการเคลื่อนไหว และมีทัศนคติที่ดีต่อการออกกำลังกาย ทั้งนี้ การจัดองค์ประกอบของหลักสูตรในลักษณะดังกล่าวช่วยให้เกิดความต่อเนื่องระหว่าง สิ่งที่ต้องการพัฒนา กับ วิธีการเรียนรู้ และ วิธีการประเมิน ซึ่งเป็นหัวใจของหลักสูตรฐานสมรรถนะ สำหรับวัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 ผลการพัฒนาหลักสูตรพบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบครบถ้วนและมีความชัดเจนในทุกมิติ โดยเฉพาะการใช้กิจกรรมกรีฑาเป็นฐานในการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน (Fundamental Movement Skills: FMS) ได้แก่ การวิ่ง การกระโดด และการขว้าง ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานของมนุษย์และเป็นรากฐานของการพัฒนาทักษะกีฬาขั้นสูงในอนาคต ทั้งนี้ แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับงานของ Gallahue & Ozmun (2006) ที่อธิบายว่าทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานเป็นพื้นฐานสำคัญของพัฒนาการทางการเคลื่อนไหว และมีผลต่อความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมทางกายในระยะยาว นอกจากนี้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะ Active Learning ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ยังสอดคล้องกับแนวคิด Constructivism ที่มองว่าการเรียนรู้เกิดจากการที่ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ผ่านการปฏิบัติและการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม (Piaget, 1970) และยังสอดคล้องกับงานของ ผกาวัตติ ไวกสิกรรม (2564) ที่เสนอว่าการจัดกิจกรรมกรีฑาสำหรับเด็กควรคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและเน้นการเรียนรู้แบบเป็นลำดับขั้น ผลการวิจัยในส่วนนี้จึงแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องทั้งในเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ ในส่วนของวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด ทั้งในด้านโครงสร้าง ความสอดคล้อง และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความถูกต้องตามหลักวิชาการและสามารถนำไปใช้ได้จริง

จากผลการวิจัยพบว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาการกรีฑาที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะสำคัญที่แตกต่างจากการประเมินแบบดั้งเดิมอย่างชัดเจน กล่าวคือ มิได้มุ่งเน้นการวัดความรู้เชิงเนื้อหาเพียงอย่างเดียว แต่เน้นการประเมิน สมรรถนะของผู้เรียน ซึ่งครอบคลุมทั้งความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะหรือเจตคติ (Attitude) ที่ผู้เรียนสามารถแสดงออกผ่านการปฏิบัติจริงในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการศึกษาฐานสมรรถนะที่เน้นการนำความรู้ไปใช้ได้จริงในชีวิต (Mulder, 2014; OECD, 2018) ในกระบวนการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับสมรรถนะเป้าหมายของหลักสูตร โดยใช้การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เป็นแนวทางหลัก ซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น แบบประเมินเชิงรูบริก (Rubric) แบบสังเกตพฤติกรรม แบบประเมินการปฏิบัติ และแบบสะท้อนผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ เครื่องมือดังกล่าวได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือที่พัฒนาขึ้น นอกจากนี้ แนวทางการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลในงานวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ก้องสยาม ลับไพรี (2562) ที่ได้พัฒนาแบบวัดและประเมินผลความฉลาดรู้ทางกายของนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเน้นการประเมินเชิงสมรรถนะผ่านพฤติกรรม การเคลื่อนไหว การมีส่วนร่วม และความสามารถในการนำทักษะไปใช้ในสถานการณ์จริง โดยมีได้จำกัดอยู่เพียงการวัด

ผลสัมฤทธิ์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยของ ก้องสยามชี้ให้เห็นว่าการประเมินในลักษณะดังกล่าวสามารถสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้อย่างครอบคลุม และช่วยส่งเสริมการพัฒนาความฉลาดรู้ทางกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องโดยตรงกับแนวทางการประเมินที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในหลักสูตรครั้งนี้ การประเมินผลในลักษณะดังกล่าวเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพของตนเองผ่านการปฏิบัติจริง เช่น การปฏิบัติทักษะการวิ่ง การกระโดด และการขว้างในสถานการณ์ที่หลากหลาย รวมถึงการวางแผนและประเมินตนเองด้านสมรรถภาพทางกาย ซึ่งช่วยให้ครูสามารถประเมินผู้เรียนได้อย่างรอบด้านมากกว่าการใช้ข้อสอบแบบดั้งเดิม แนวทางนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Wiggins (1998) ที่เสนอว่าการประเมินตามสภาพจริงสามารถสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนได้ดีกว่าการทดสอบแบบเน้นความจำ อีกทั้ง การใช้รูปrikเป็นเครื่องมือหลักในการประเมินยังช่วยให้การวัดผลมีความชัดเจน โปร่งใส และสามารถสะท้อนระดับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละด้านได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านทักษะการเคลื่อนไหว ความถูกต้องของการปฏิบัติ และความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา (Assessment for Learning) (Black & Wiliam, 1998) การประเมินยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง (Self-assessment) และการประเมินเพื่อน (Peer assessment) ซึ่งช่วยส่งเสริมการตระหนักรู้ในตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Boud, 1995) โดยเฉพาะในบริบทของพลศึกษา การที่ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองด้านสมรรถภาพและทักษะการเคลื่อนไหวได้ จะช่วยให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาการกีฬาที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้ เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นสมรรถนะของผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยมีความสอดคล้องกับทั้งแนวคิดทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะงานของ ก้องสยาม ลับไพรี (2562) ซึ่งยืนยันถึงความสำคัญของการประเมินความฉลาดรู้ทางกายในเชิงพฤติกรรมและการปฏิบัติจริง ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวไม่เพียงแต่ช่วยสะท้อนความสามารถของผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะอย่างยั่งยืน

สรุปผลการศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะรายวิชาการกีฬาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกาย เป็นไปตามหลักการ การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาสอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนสามารถพัฒนาส่งเสริมความฉลาดรู้ทางการเคลื่อนไหวร่างกายของผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 การกำหนดนโยบายหลักสูตรพลศึกษาฐานสมรรถนะระดับชาติ กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดนโยบายให้วิชาพลศึกษาปรับสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะอย่างเต็มรูปแบบโดยเฉพาะการบูรณาการแนวคิดความฉลาดรู้ทางกาย (Physical Literacy) เป็นสมรรถนะหลักของผู้เรียนทุกช่วงวัย ทั้งนี้ควรกำหนดกรอบสมรรถนะที่ชัดเจน ครอบคลุมทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐาน สมรรถภาพทางกาย แรงจูงใจ และพฤติกรรมสุขภาวะ ตามแนวทางสากล (Whitehead, 2019; UNESCO, 2015)

1.2 การพัฒนาครูพลศึกษาสู่ครูฐานสมรรถนะ (Competency-based PE Teacher)

กระทรวงศึกษาธิการควรยกระดับการพัฒนาครูพลศึกษา โดยจัดระบบการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Professional Development: CPD) ที่เน้นการออกแบบการเรียนรู้แบบ Active Learning การใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยี (เช่น Desktop / Blended Learning) การประเมินสมรรถนะ ทั้งนี้ควรมีระบบ Coaching และ Professional Learning Community (PLC) เพื่อสนับสนุนครูในการนำหลักสูตรไปใช้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การบูรณาการเทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลในวิชาพลศึกษา ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น วิดีโอการสอน แพลตฟอร์มออนไลน์ และระบบ Desktop learning เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียน โดยพัฒนาคลังสื่อดิจิทัลด้านพลศึกษาระดับชาติ ที่มีเนื้อหามาตรฐานและเหมาะสมกับช่วงวัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Blended Learning (Graham, 2006) และนโยบายการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

1.4 การเชื่อมโยงระบบพลศึกษากับระบบสุขภาพและการกีฬาแห่งชาติ ควรมีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานด้านกีฬา เพื่อพัฒนาระบบ (Physical Literacy for Life) ที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ในโรงเรียนกับพฤติกรรมสุขภาพและการออกกำลังกายในชีวิตจริง รวมถึงพัฒนานักกีฬาระดับพื้นฐานตามแนวทาง LTAD (Long-Term Athlete Development)

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนวิชาพลศึกษาด้านการออกแบบและจัดทำหลักสูตรรายวิชาฐานสมรรถนะพลศึกษา
2. การวิจัยและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้รายวิชาฐานสมรรถนะรายวิชาพลศึกษา

บรรณานุกรม

- ก้องสยาม ลับโพรี. (2556). *การพัฒนาเครื่องมือวัดความฉลาดรู้ทางกายตามแนวคิดของไวท์เฮดสำหรับนักเรียนประถมศึกษาตอนปลาย* (วิทยานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). *รายงานพันธกิจของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา*. สืบค้นจาก <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1734-file.pdf>
- ผกาวดี ไวกสิกรรม. (2562). *การพัฒนาารูปแบบกิจกรรมกรีฑาสำหรับเด็กเพื่อส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา*. (ดุขฎิบัณฑิตดุขฎิบัณฑิต) สาขาวิชาพลศึกษา คณะดุขฎิบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). *คู่มือการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ป. ๑-๓) พุทธศักราช 2568*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2567). *กระบวนการและผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ*. กรุงเทพฯ: สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้.
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา และ คณะกรรมการอิสระปฏิรูปการศึกษา. (2564). *รายงานเฉพาะเรื่องที่ 12 หลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ*. สืบค้นจาก <https://cbethailand.com>
- Gallahue, D. L., & Ozmun, J. C. (2006). *Understanding motor development: Infants, children, adolescents, adults (6th ed.)*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Mulder, M. (2024). *Conceptions of professional competence*. In S. Billet et al. (Eds.), *International Handbook of Research in Professional and Practice-Based Learning* (pp. 107–137). Springer.
- OECD. (2018). *The future of education and skills: Education 2030 framework*. Paris: OECD Publishing
- Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68–78. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.55.1.68>
- SHAPE America – Society of Health and Physical Educators. (2013). *Grade-level outcomes for K–12 physical education*. Reston, VA: Author.
- UNESCO. (2015). *Global citizenship education: Topics and learning objectives*. Paris: UNESCO.
- Whitehead, M. (2019). *Physical literacy: Throughout the lifecourse*. London: Routledge